

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag

**Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband**

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 15 april 2020

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs bezoekt het bestuur van een samenwerkingsverband passend onderwijs minstens een keer in de vier jaar. Dit jaar hebben we de Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag onderzocht. Dit is het bestuur van het samenwerkingsverband VO2806 dat in de regio bekend staat als Samenwerkingsverband Zuid Holland West (SWVZHW).

We hebben onderzocht of het bestuur een samenwerkingsverband realiseert van voldoende kwaliteit en of het bestuur financieel in staat is om ook in de toekomst goede samenwerking te blijven verzorgen rond passend onderwijs. Dit is noodzakelijk om iedere leerling die een extra ondersteuningsbehoefte heeft, een passend onderwijsaanbod te kunnen bieden.

Hieronder staat een samenvatting van onze belangrijkste conclusies.

Wat gaat goed?

Het samenwerkingsverband zorgt voor passende mogelijkheden

We zien dat het samenwerkingsverband er in slaagt voldoende resultaten te bereiken. Dat wil zeggen dat de leerlingen, ook degenen die extra ondersteuningsbehoeften hebben, daardoor vrijwel altijd het onderwijs volgen dat aansluit bij hun ontwikkelingsmogelijkheden. Wanneer het voor een jongere (al dan niet tijdelijk) niet mogelijk is het onderwijs op een reguliere school te volgen, kan hij of zij terecht in een speciale voorziening namelijk een van de twee reboundvoorzieningen of het FlexCollege, dan wel in het voortgezet speciaal onderwijs. Als dat nodig is er de mogelijkheid van samenwerking met de jeugdhulp.

Er zijn in dit samenwerkingsverband nauwelijks thuiszitters waaraan het samenwerkingsverband geen mogelijkheden voor passend onderwijs biedt.

Het bestuur heeft een systeem om de kwaliteit te bewaken

Om er voor te zorgen dat het goed blijft gaan met het onderwijs en de ondersteuning aan leerlingen heeft het samenwerkingsverband een kwaliteitszorgsysteem. In de komende tijd zal het verband dit systeem verder gaan uitbouwen.

Vierjaarlijks onderzoek bestuur en samenwerkingsverband

Bestuur: Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag
Bestuursnummer: 15765

Periode uitvoering onderzoek:
16 - 30 januari 2020

Samenwerkingsverband:
Samenwerkingsverband V(S)O Zuid Holland West (SWVZHW, VO2806)

Gemeenten binnen de regio: Den Haag, Leidschendam/Voorburg, Rijswijk

Totaal aantal leerlingen: ruim 36.000

Bezochte scholen/opdc:

- Maris College Statenkwartier (19ZP04)
- Maris College Houtrust (19ZP05)
- Pleysier College Zefier (23GJ|OKE03|VSO)
- FlexCollege (30ZP00)

Er is een goede cultuur van samenwerken

De schoolbesturen die aan het samenwerkingsverband deelnemen, werken goed samen. Zij willen er gezamenlijk voor zorgen dat er voor alle leerlingen een passende plaats in het onderwijs is. Ze zijn zich bewust van hun maatschappelijke opdracht. We vinden om die reden de kwaliteitscultuur een sterk punt van het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband is financieel gezond

Daarnaast kan het bestuur nu en in de nabije toekomst voldoen aan de financiële verplichtingen om scholen te ondersteunen in het bieden van passend onderwijs.

Wat kan beter?

Informatie en communicatie kan verbeteren

Om er voor te zorgen dat ouders en verzorgers weten waar ze aan toe zijn wanneer hun kind problemen heeft op school en extra ondersteuning in het onderwijs nodig heeft, kan het samenwerkingsverband zorgen voor betere communicatie en informatie. Ook kan het contact tussen de eigen school en de Rebound of het FlexCollege beter wanneer een leerling daar (al dan niet tijdelijk) is geplaatst. Zo weten de ouders of verzorgers of het wel goed gaat met hun kind en kunnen onnodige zorgen worden weggenomen, ook als extra ondersteuning even op zich laat wachten.

De kwaliteitsbewaking kan sterker

De kwaliteitszorg kan worden versterkt met betere analyses van de informatie over leerlingen en het onderwijs en met meer tevredenheidspeilingen onder de belanghebbenden bij het samenwerkingsverband. Dit laatste staat voor het komende jaar in de plannen.

Onderdelen van het jaarverslag en ondersteuningsplan kunnen scherper

De continuïteitsparagraaf en het verslag van de intern toezichthouders in het bestuursverslag van het bestuur zijn niet volledig. Een aantal onderdelen kan worden verbeterd. In het jaarverslag en het ondersteuningsplan is niet vastgelegd wat de afspraken met de schoolbesturen zijn over niet-ingezette ondersteuningsmiddelen. Ook zijn er in 2018 gedurende het jaar extra

basis- en ondersteuningsmiddelen aan scholen toegekend waarbij het toezicht hierop niet is vastgelegd. Dit kan in het jaarverslag worden verbeterd.

Wat moet beter?

In het ondersteuningsplan ontbreken enkele verplichte onderdelen

Het ondersteuningsplan voldoet niet aan alle wettelijk verplichte onderdelen. De volgende punten moet het bestuur alsnog toevoegen:

- een betere beschrijving van de Rebounds,
- de regels voor terugkeer van leerlingen vanuit het speciaal voortgezet onderwijs naar het reguliere onderwijs, en
- een meerjarenbegroting.

Het algemeen bestuur moet vaker overleggen met de ondersteuningsplanraad

Het is wettelijk verplicht dat de intern toezichthouder twee keer per jaar overlegt met de ondersteuningsplanraad, de raad van ouders en personeelsleden van de scholen. Dit gebeurt nu nog onvoldoende, dus het bestuur moet dit herstellen.

Het FlexCollege voldoet niet op alle punten aan de wet

Ook voor het FlexCollege geven we het bestuur twee herstelopdrachten. Het bestuur moet zorgen voor personeel met de juiste bevoegdheden en het moet de veiligheid op het opdc beter in de gaten houden.

Vervolg

Omdat we vertrouwen hebben in het bestuur van dit samenwerkingsverband handhaven wij het reguliere toezicht. Dit betekent dat we het samenwerkingsverband over vier jaar weer bezoeken, tenzij dat eerder nodig is.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	8
3.	Resultaten verificatieonderzoek	20
4.	Resultaten onderzoek opdc: Flexcollege	23
5.	Reactie van het bestuur	29

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in januari 2020 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Den Haag.

In een vierjaarlijks onderzoek staat de beantwoording van de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Vier deelvragen

Een vierjaarlijks onderzoek voeren we uit aan de hand van vier deelvragen:

1. Stuur het bestuur voldoende op de (zorg voor de) kwaliteit van de uitvoering van zijn taken? Kerntaak daarbinnen is dat het bestuur ervoor zorgt dat er voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben, een passende onderwijsplaats beschikbaar is.
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Met deze vier deelvragen richten we het onderzoek op de standaarden uit ons waarderingskader binnen de kwaliteitsgebieden Onderwijsresultaten, Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Onderzoeksactiviteiten

Documentenanalyse

De informatie die bij de inspectie aanwezig is over het bestuur en het bijbehorende samenwerkingsverband, hebben we geanalyseerd. Het gaat bijvoorbeeld om het ondersteuningsplan 2016-2020, het jaarverslag 2018, resultaatgegevens en signalen.

Rondetafelgesprekken

Verder hebben we op 16 januari 2020, ter voorbereiding op het onderzoek, rondetafelgesprekken gevoerd met betrokkenen over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. We spraken met een groep ouders, een aantal leraren, schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen en enkele schoolleiders. Kort geformuleerd stonden tijdens de rondetafelgesprekken steeds de volgende drie vragen centraal:

1. Wat vindt u van passend onderwijs en wat merkt u daarvan in de dagelijkse praktijk?
2. Hoe werkt passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband en welke concrete ervaringen hebt u ermee?
3. Helpt passend onderwijs de kinderen die hiermee te maken krijgen?

Onderzoeksplan

Hierna stelden we samen met het bestuur en de directeur het definitieve plan vast voor het onderzoek op 30 januari 2020. Het bestuur heeft daarbij geen specifieke onderwerpen benoemd.

Verificatieonderzoek

We hebben dit onderzoek mede ingericht met een verificatieonderzoek. Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg van het samenwerkingsverband. We gaan na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt. Daarnaast geeft het ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen.

Onderzoek opdc

Ook hebben we onderzocht of het bestuur zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit op de orthopedagogisch-didactische centra (opdc's) die het bestuur heeft ingericht. Het onderzoek is uitgevoerd op het FlexCollege.

Onderzoeksdag

Op 30 januari 2020 voerden we gesprekken met het bestuur, met de directeur van het samenwerkingsverband, met functionarissen werkzaam bij gemeenten, met een vertegenwoordiging van de ondersteuningsplanraad en met de intern toezichthouder. We hebben daarnaast een telefonisch gesprek gevoerd met een financieel deskundige van het samenwerkingsverband.

Hierna voerden we een bestuursgesprek waarin we naast een aantal resterende gespreksonderwerpen ook een terugkoppeling gaven over onze bevindingen uit de voorgaande onderzoeksactiviteiten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden. In dat hoofdstuk geven we in paragraaf 2.1 ook een samenvattend oordeel. In hoofdstuk 3 beschrijven we de uitkomsten van de verificaties bij enkele aangesloten scholen. Hoofdstuk 4 geeft de uitkomsten van het onderzoek bij het FlexCollege weer. In hoofdstuk 5 hebben we de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van ons onderzoek, dat wil zeggen: onze oordelen op de standaarden in de gebieden Onderwijsresultaten, Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

2.1. Samenvattend oordeel

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Wij stellen vast dat het bestuur van het samenwerkingsverband op alle standaarden waarop wij oordelen voldoet aan de basiskwaliteit. Daarbij waarderen we de kwaliteit op de standaard KA2 Kwaliteitscultuur als Goed.

Wij zien op dit moment geen financiële risico's die het voortbestaan van het bestuur binnen nu en twee jaar in gevaar kunnen brengen. Ook het financieel beheer is in orde. Hiermee voldoet het bestuur aan de eisen van het kwaliteitsgebied Financieel beheer.

In onderstaande tabellen staan de oordelen, gevolgd door een toelichting.

2.2. Onderwijsresultaten

We zijn nagegaan of het bestuur voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben, een passende onderwijsplaats beschikbaar heeft. Dat hebben we met de standaard Resultaten onderzocht. In de volgende tabel staat ons oordeel.

Onderwijsresultaten	V		
	O	V	G
OR1 Resultaten		●	

Resultaten

Vervult het bestuur zijn kerntaak en zorgt het dat er voor de leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben, een passende onderwijsplaats beschikbaar is (OR1)?

Het bestuur bereikt voldoende resultaten

Het bestuur van dit grote samenwerkingsverband (17 besturen, 61 scholen en ruim 36.000 leerlingen) slaagt er in zijn kwantitatieve en kwalitatieve doelen te behalen voor het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven.

Het voortgezet speciaal onderwijs (vso) groeit sinds 2019 weer. De deelname is echter nog steeds lager dan het landelijk gemiddelde. Ook het percentage leerlingen dat in 2018 leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) in het regulier onderwijs ontving en het percentage leerlingen in het praktijkonderwijs (pro) zijn beide lager dan de landelijke cijfers (2018).

In het ondersteuningsplan is beschreven wat binnen het samenwerkingsverband geldt als basisondersteuning en welke middelen het samenwerkingsverband daarvoor aan de scholen ter beschikking stelt. Het samenwerkingsverband kan de reguliere scholen voorts in ruime mate voorzien van middelen om leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften te bedienen. Sinds het schooljaar 2018/2019 worden scholen voor de extra ondersteuning vooraf gebudgetteerd. Daarmee wordt de administratie vooraf beperkt en het levert tijdswinst op bij het verstrekken van de extra ondersteuning aan deze leerlingen. Scholen worden daarbij ondersteund door consultants van het schoolondersteuningsteam (sot) van het samenwerkingsverband.

Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften kunnen daardoor het onderwijs volgen dat aansluit bij hun ontwikkelingsmogelijkheden. Wanneer dat (al dan niet tijdelijk) het geval is, kunnen zij terecht in een orthopedagogisch–didactisch centrum, namelijk een van de twee reboundvoorzieningen of het FlexCollege.

Om nog intensievere ondersteuning te krijgen en dus naar een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een praktijkschool te kunnen, heeft een leerling toestemming (de toelaatbaarheidsverklaring) nodig van het samenwerkingsverband. De procedure daarvoor is zorgvuldig maar duurt in de beleving van sommige betrokkenen soms lang. Het is met name ouders/verzorgers tijdens de procedure niet altijd duidelijk waarom deze tijd kost. In afwachting van een toelaatbaarheidsverklaring kan een leerling overigens vaak tijdelijk terecht in een reboundvoorziening.

Ouders/verzorgers weten vaak niet goed bij wie van het samenwerkingsverband of de school zij terecht kunnen voor welke informatie, wat soms leidt tot irritatie en frustratie. Er is waarschijnlijk dan ook winst te boeken in de communicatie met jongeren en hun ouders of verzorgers. Ouders/verzorgers zijn over het algemeen na plaatsing van hun kind wel positief over het onderwijs en de ondersteuning.

Het samenwerkingsverband bereikt voldoende resultaten maar signaleert wel dat er druk staat op het geheel aan voorzieningen. De deelname aan het vso en het pro is weliswaar lager dan

landelijk gemiddeld maar de 'zwaarte' van de leer- en ontwikkelingsproblematiek van de leerlingen in de betreffende scholen is vaak hoog. Daardoor is er vanuit deze scholen en ook vanuit het FlexCollege weinig terugstroom naar het reguliere onderwijs. Het bestuur verwacht bovendien dat door de groei van het speciaal onderwijs (so) ook het voortgezet speciaal onderwijs (vso) de komende tijd zal blijven groeien. Dit betekent dat er voortdurende aandacht moet blijven voor het voorzien in voldoende plaatsen in deze schoolsoorten.

Samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp

Het samenwerkingsverband streeft naar effectieve samenwerking met de drie betrokken gemeenten. Zij willen goede afspraken over jeugdhulp maken en zij hebben daarover op overeenstemming gericht overleg (oogo). De hoeveelheid en de ervaren kwaliteit van de jeugdhulp wordt door besturen en scholen wel ervaren als afhankelijk van individuele personen en instanties en hun tevredenheid daarover is navenant wisselend. Ook over het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en het jeugdbeleid van de gemeenten wordt dergelijk oogo gevoerd.

Thuiszitters zijn in beeld

Het samenwerkingsverband heeft thuiszitters scherp in beeld. Het vervult zijn rol in het kader van de thuiszittersaanpak voor leerplichtige leerlingen die de vier grote steden in 2016 hebben afgesproken. Daar hoort een uitgebreide registratie bij waarin ook leerlingen worden opgenomen die dreigen om thuis te komen te zitten en leerlingen die 'geoorloofd' verzuimen bijvoorbeeld vanwege ziekte of behandeling. Deze uitgebreide registratie is niet alleen bedoeld voor het bestrijden van thuiszitten maar ook voor preventie en ze draagt zonder twijfel bij aan de alertheid van scholen en bij het samenwerkingsverband. Tegelijkertijd levert het ook een nogal vertekend beeld op omdat er daardoor bij het samenwerkingsverband veel leerlingen geregistreerd staan als thuiszitter terwijl zij dat feitelijk niet zijn. Ondanks dit vertekende beeld gaan wij er vanuit dat het aantal echte thuiszitters, waarbij scholen en/of het samenwerkingsverband de primaire verantwoordelijkheid hebben deze situaties op te heffen, (zeer) gering is.

Wij hebben geen thuiszitters aangetroffen waaraan het samenwerkingsverband geen mogelijkheden voor passend onderwijs biedt. Deze leerlingen zijn in beeld en de scholen werken in het kader van de zorgplicht passend onderwijs samen met het samenwerkingsverband aan (terug)plaatsing van deze jongeren in het onderwijs.

De Rebounds

De twee reboundvoorzieningen die het samenwerkingsverband in stand houdt, waren tot voor kort niet als officiële lesplaats geregistreerd. Het bestuur is verantwoordelijk voor goed onderwijs op deze lesplaatsen en het moet zich hierover verantwoorden. In een

volgens onderzoek zullen we de reboundvoorzieningen onderzoeken en moet het bestuur kunnen laten zien dat deze voorzieningen voldoen aan de wettelijke eisen en aan de doelen die het bestuur er zelf aan stelt.

2.3. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij we antwoorden geven op de deelvragen.

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk inclusief een toelichting.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			Ⓝ
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg

Stuurt het bestuur voldoende op de (zorg voor de) kwaliteit van de uitvoering van zijn taken (KA1)?

De kwaliteitszorg is voldoende systematisch maar ook nog in ontwikkeling

Het ondersteuningsplan is conform de wettelijke procedure vastgesteld (onder meer op basis van oogo met de gemeenten) en vormt de basis voor de kwaliteitscyclus van het samenwerkingsverband. De informatie over het functioneren van het samenwerkingsverband komt uit verschillende zelfevaluaties en externe evaluaties. Op basis daarvan werken de directie en het bestuur beargumenteerd en doelgericht aan verbeteractiviteiten. Het bestuur laat zich naar behoren informeren over de voornemens en resultaten van het samenwerkingsverband. Betrouwbare analyse van de informatie kan echter beter en is nog niet voor elk van de (zelf)evaluaties beschikbaar. Tevredenheidsonderzoeken zijn deels nog in de invoeringsfase. Toch is er sprake van een voldoende systematische aanpak via een cyclus, met als startpunt het ondersteuningsplan, een jaarplan, jaarplannen passend onderwijs op alle scholen, evaluaties van resultaten en kwaliteit en jaarverslagen op het niveau van scholen, besturen en het samenwerkingsverband zelf. In het nieuwe ondersteuningsplan zal het samenwerkingsverband zijn kwaliteitszorgsysteem verder uitwerken.

Tijdens de verificatieonderzoeken op de scholen en tijdens ons

onderzoek bij het opdc zijn we voor een aantal afspraken in het ondersteuningsplan nagegaan of de scholen zich daar aan houden. We hebben vastgesteld dat de scholen de afspraken naar behoren uitvoeren en dat het samenwerkingsverband hier zicht op heeft. Het beeld dat het samenwerkingsverband heeft van de kwaliteit van de scholen stemt in het algemeen overeen met onze bevindingen. We beoordelen op deze basis de kwaliteitszorg als Voldoende.

In het ondersteuningsplan ontbreken enkele onderdelen

Na toetsing van het ondersteuningsplan aan de wettelijke voorschriften blijkt dat het plan nagenoeg compleet is maar enkele voorgeschreven onderdelen ontbreken (artikel 17a, achtste lid, WVO). Het bestuur krijgt de opdracht het (nieuwe) ondersteuningsplan op deze punten aan te vullen.

Kwaliteitscultuur

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

Een goede professionele kwaliteitscultuur

Tijdens ons onderzoek hebben wij ervaren dat de directie, het bestuur en de andere betrokkenen bij het samenwerkingsverband zoals de gemeenten, aan passend onderwijs werken met integriteit, zorgvuldigheid en bewustzijn van de effecten van hun handelen. Het beleid van het samenwerkingsverband en de uitvoering van het beleid op de scholen is transparant. Er is sprake van een organisatiecultuur waar een kritische houding ten opzichte van elkaar mogelijk is. Er is sprake van onderling vertrouwen tussen schoolbesturen waardoor deze de bestuursbesluiten en afspraken die in het kader van het ondersteuningsplan zijn gemaakt, loyaal uitvoeren.

Het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband voert zijn werkzaamheden uit volgens de Code Goed Onderwijsbestuur VO. Het heeft een duidelijke missie geformuleerd en vier pijlers beschreven waarop deze is gebaseerd. Centraal bij het uitvoeren van deze missie staat de samenwerking tussen de scholen en tussen de besturen. In het dagelijks bestuur hebben vijf bestuursleden van de zeventien schoolbesturen zitting, in het algemeen bestuur zijn alle besturen vertegenwoordigd. Hoewel er tussen de besturen grote verschillen in grootte zijn, heeft elk bestuur evenveel inbreng in het algemeen bestuur. Voor deze one tier-constructie is bewust gekozen omdat men nauwe betrokkenheid van de bestuurders van groot belang acht. In het 'Toezichtkader Bestuur Samenwerkingsverband ZHW' is expliciet vastgelegd dat bestuursleden elkaar aanspreken op rolvastheid en roldisipline en op elkaars handelen als daar aanleiding toe bestaat.

Het samenwerkingsverband stelt nadrukkelijk dat het de uitvoering van zijn formele taken beschouwt als het vervullen van een maatschappelijke opdracht. In de praktijk zien we dat terug in de

productieve samenwerking en de gedeelde verantwoordelijkheden in de directiekringen, de werkvelden en de plaatsingstafels. Een ander goed voorbeeld is de wijze waarop het samenwerkingsverband in 2018/2019 faciliterend is opgetreden toen voor de leerplichtige cliënten van een behandelcentrum voor specialistische geestelijke gezondheidszorg het onderwijs tijdelijk dreigde weg te vallen. Via een noodplaatsing konden deze leerlingen ter overbrugging onderwijs blijven volgen op het opdc FlexCollege.

We stellen vast dat de focus van de deelnemende besturen en scholen op gezamenlijkheid en samenwerking leidt tot een goed georganiseerd samenwerkingsverband. We waarderen de kwaliteitscultuur daarom als Goed.

Handelingsgericht werken en professionalisering

Een ander element van de kwaliteitscultuur is dat het bestuur de deskundigheid en expertise op het gebied van passend onderwijs binnen de scholen stimuleert. Zo heeft het samenwerkingsverband de coördinatoren passend onderwijs van de scholen verenigd in werkvelden waarin professionalisering via bijvoorbeeld (externe) presentaties, casusbesprekingen en uitwisseling van ervaringen plaats kan vinden. Het vso wordt in het ondersteuningsplan (p. 12) aangemerkt als expertisecentrum ter ondersteuning van het reguliere onderwijs.

Wij stellen vast dat de scholen hun expertise op het terrein van passend onderwijs ontwikkelen en dat de werkvelden daarbij hun rol vervullen. De coördinatoren passend onderwijs hebben regelmatig werkveldoverleggen en bijeenkomsten om ontwikkelingen binnen passend onderwijs te bespreken.

De deskundigheids- en expertiseontwikkeling is met name ook gericht op het handelingsgericht werken. Van de scholen wordt immers verwacht dat zij de basis- en extra ondersteuning bieden via een handelingsgerichte benadering (ondersteuningsplan, p. 13).

Handelingsgericht werken (hgw) komt op een aantal scholen goed van de grond. De soms intensieve persoonlijke inzet van de coördinatoren passend onderwijs is daarbij nog wel sterk bepalend voor de ondersteuning. Personeelsleden onderkennen overigens dat er scholen zijn waar hgw in de dagelijks onderwijspraktijk nog in de kinderschoenen staat. We zien ook dat het samenwerkingsverband de betrokkenheid van het voortgezet speciaal onderwijs bij advies of deskundigheidsbevordering verder zou kunnen stimuleren. In de praktijk is er betrekkelijk weinig uitwisseling van expertise tussen het vso en de reguliere scholen.

Verantwoording en dialoog

Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen (KA3)?

We stellen vast dat het bestuur van het samenwerkingsverband

transparant is over zijn resultaten en dat de verantwoording aan en de dialoog met belanghebbenden daarover van voldoende niveau zijn. Op onderdelen is winst te behalen. Hoewel we de kwaliteit op deze standaard als Voldoende beoordelen, geven we wel een herstelopdracht voor het overleg tussen de intern toezichthouder en de ondersteuningsplanraad (artikel 24e1, vijfde lid, WVO).

Ondersteuningsplan en jaarverslag

Het samenwerkingsverband moet een ondersteuningsplan hebben dat de afspraken tussen de deelnemende besturen en scholen over passend onderwijs bevat. Omdat het dus niet alleen een beleidsplan met voornemens is maar vooral ook een samenwerkingsovereenkomst, is het van belang dat de afspraken helder en actueel zijn. Over het resultaat van deze afspraken verantwoordt het bestuur zich in het jaarverslag.

De inhoud van het ondersteuningsplan is door allerlei ontwikkelingen op onderdelen niet meer actueel. Vanwege directiewisselingen wordt het plan met een jaar verlengd om tijd te hebben een zo volledig en accuraat mogelijk nieuw ondersteuningsplan voor de volgende vierjaarsperiode op te kunnen stellen. De concrete doelen voor dit verlengingsjaar worden, zoals in voorgaande jaren al gebruikelijk was, in een jaarplan vastgelegd.

Het jaarverslag bevat een inhoudelijk hoofdstuk waarin de resultaten worden beschreven met waarderende uitspraken en conclusies bij de gestelde doelen in het ondersteuningsplan.

Het algemeen bestuur ziet als intern toezichthouder toe op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het dagelijks bestuur. Het houdt zodoende ook zicht op de werkzaamheden van de directeur (a.i.). Het intern toezicht wordt uitgevoerd aan de hand van een toezichtkader waarin de toezichtonderwerpen, de verdeling van verantwoordelijkheden tussen algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de directie, de werkwijze en de overlegstructuur alsmede de gedragscode voor het bestuur inzichtelijk zijn beschreven. In lijn met de heersende kwaliteitscultuur staat het algemeen bestuur het dagelijks bestuur ook met raad terzijde, zoals de Wet op het voortgezet onderwijs dat ook bedoelt. Het algemeen bestuur kan over beide taken in volgende jaarverslagen wel betere verantwoording afleggen dan met een summiere tekst zoals opgenomen in het laatste jaarverslag.

Dialoog met belanghebbenden

We constateren dat het bestuur aan de ondersteuningsplanraad zijn beslissingen en beleid verantwoordt. De raad is, conform de voorschriften, bij de totstandkoming daarvan betrokken. Het bestuur zorgt er voor dat het de raad tijdig betreft en voldoende tijd geeft om zich voor te bereiden op zijn advisering en instemming.

De ondersteuningsplanraad telt momenteel een aanzienlijk aantal vacatures, in het bijzonder in de oudergeleding. Daardoor is er

momenteel een onbalans in de samentelling van de ondersteuningsplanraad. Voor de invulling van de vacatures in de oudergeleding is het bestuur uiteraard erg afhankelijk van het animo onder ouders. Maar gezien het belang van een kritische dialoog heeft de wetgever bepaald dat beide geledingen in evenwicht moeten zijn (artikel 4a, tweede lid, WMS). Wij geven het bestuur daarom opdracht nadrukkelijk(er) onder ouders leden voor de ondersteuningsplanraad te werven. Gezien de kwaliteitscultuur vertrouwen we erop dat het bestuur dit serieus oppakt.

Tot slot is in het ondersteuningsplan nog vastgelegd dat er jaarlijks eenmaal overleg plaatsvindt van de intern toezichthouder met de ondersteuningsplanraad. Dit is inmiddels niet meer voldoende frequent volgens artikel 24e1, vijfde lid van de WVO. Ook hiervoor geven we het bevoegd gezag een herstelopdracht.

2.4. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het Financieel beheer op de standaarden voor financiële continuïteit en financiële rechtmatigheid. Voor Financieel beheer hanteren wij alleen de oordelen Voldoende en Onvoldoende. Wij geven geen oordeel over financiële doelmatigheid, tenzij daar nadrukkelijk aanleiding voor is.

Het Financieel beheer beoordelen wij als Voldoende, omdat zowel de financiële continuïteit als de rechtmatigheid Voldoende zijn.

Financieel beheer	V	
	O	V
FB1 Continuïteit		•
FB2 Doelmatigheid	Geen oordeel	
FB3 Rechtmatigheid		•

Continuïteit

Wij beoordelen de financiële continuïteit als Voldoende. Wij hebben geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit voor het ondersteunen van scholen voor het bieden van passend onderwijs binnen nu en twee jaar. Ons onderzoek bevestigt dat beeld. Wel wijzen wij op het volgende.

Continuïteitsparagraaf is onvolledig

De in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) voorgeschreven elementen uit de continuïteitsparagraaf zijn weliswaar aanwezig in het bestuursverslag, maar de informatiewaarde kan beter in volgende bestuursverslagen. In artikel 4, vierde lid van de RJO worden namelijk toelichtingen gevraagd bij de onderdelen van de continuïteitsparagraaf, die wij nu nog niet volledig aantreffen. Het

gaat om:

- De meerjarenbegroting: de verwachte ontwikkeling van de personele omvang van 2018 naar 2019 is niet zichtbaar in de meerjarenbegroting over het jaar 2019. Daarnaast is er bij de ontwikkeling van de overige lasten in de meerjarenbegroting geen toelichting opgenomen. Wij raden het bestuur aan hierover een toelichting op te nemen.
- De meerjarenbegroting: hierin kan het bestuur een duidelijkere verbinding leggen met de doelstellingen vanuit het strategisch beleid en de belangrijkste ontwikkelingen die het bestuur de komende drie jaar verwacht.
- De meerjarenbegroting: de uitsplitsing van de reserves binnen het eigen vermogen in de meerjarenbegroting ontbreekt.
- De toelichting over inrichting en werking van een systeem voor risicobeheer: daarin is een beschrijving van de planning-en-controlcyclus opgenomen. Dat is een beperkte toelichting over de inrichting en het functioneren van het interne risicobeheersingssysteem. Ook ontbreekt een toelichting over welke resultaten met dit systeem zijn behaald.
- Rapportage risico's en onzekerheden: de beheersmaatregelen om de belangrijkste risico's en onzekerheden voor de komende jaren te ondervangen ontbreken.
- Het verslag van het toezichthoudend orgaan (algemeen bestuur): er is een overzicht opgenomen van de besproken onderwerpen en besluiten. In de verantwoording is niet beschreven hoe hij het bestuur ondersteunt bij beleidsvraagstukken en financiële problematiek wanneer dit aan de orde is. Ook is niet opgenomen wat de resultaten van hun handelen heeft opgeleverd. Door deze nadere toelichting op te nemen geeft de intern toezichthouder aan zijn stakeholders meer inzicht in zijn handelen en welke resultaten dat heeft opgeleverd.

Code goed bestuur

Ten slotte geven we het bestuur in overweging om een nadere beschrijving op te nemen inzake het onderwerp code goed bestuur. Het bestuur dient conform artikel 24e1, eerste lid onder b van de Wet op het voortgezet onderwijs in het bestuursverslag de door het bestuur gehanteerde Code Goed Onderwijsbestuur VO dan wel een afwijking van die code te vermelden. De vermelding in hoeverre de organisatie voldoet aan de bepalingen uit de Code Goed Onderwijsbestuur VO en een uitleg voor eventuele afwijkingen ontbreekt in het bestuursverslag.

Doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over financiële doelmatigheid, tenzij daar nadrukkelijk aanleiding voor is. Met financiële doelmatigheid bedoelen we dat het geld efficiënt wordt besteed en dat het geld ten goede komt aan de door het bestuur gestelde doelen. We verwachten dat die doelen bijdragen aan kwaliteit van het onderwijs en dat deze duidelijk zijn toegelicht in het bestuursverslag. Bij ons onderzoek

kwam het volgende aan de orde.

Ontbreken van meerjarenbegroting in ondersteuningsplan

Een verplicht onderdeel van een ondersteuningsplan is een financiële vertaling van de na te streven doelen in een meerjarenbegroting (artikel 17a, achtste lid, onder b, WVO). Daarmee is de verbinding tussen de doelen en de inzet van middelen die daarvoor nodig zijn zichtbaar. De meerjarenbegroting ontbreekt echter in het ondersteuningsplan. Dit moet het bestuur verbeteren vanaf het eerstvolgende ondersteuningsplan en krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Ontbreken van verantwoording niet-ingezette ondersteuningsmiddelen

Het samenwerkingsverband betaalt een deel van de middelen door aan de aangesloten schoolbesturen. Het komt voor dat schoolbesturen na afloop van een jaar beschikken over niet-ingezette ondersteuningsmiddelen en dus nog beschikbaar zijn voor passend onderwijs. Uit gesprekken met het bestuur blijkt dat zij hierover afspraken met de schoolbesturen heeft gemaakt. In het bestuursverslag en ondersteuningsplan zijn deze afspraken die het samenwerkingsverband met schoolbesturen heeft gemaakt over niet-ingezette ondersteuningsmiddelen niet opgenomen. Ook ontbreekt een beschrijving van het toezicht hierop door het samenwerkingsverband. Wij vragen het bestuur om in het volgende bestuursverslag hieraan meer aandacht te geven.

Ontbreken van verantwoording verhoging basis- en extra ondersteuning aan scholen

In het bestuursverslag is beschreven dat het samenwerkingsverband gedurende 2018 heeft besloten om het budget voor basis- en extra ondersteuning aan de scholen met ruim € 800.000,- te verhogen. Uit gesprekken met het bestuur blijkt dat het hierop toezicht houdt. Echter in het bestuursverslag ontbreekt de verantwoording over deze incidentele verhoging van het budget en op welke manier het samenwerkingsverband hierop specifiek toezicht heeft gehouden. Wij vragen het bestuur om in het volgende bestuursverslag hieraan meer aandacht te geven.

Verslag intern toezichthouder over toezicht op doelmatige besteding van rijksmiddelen

Het intern toezichthoudend orgaan moet in het bestuursverslag verantwoording afleggen over zijn handelen en de resultaten die dat opleverde. Daaronder valt ook het toezien op de doelmatige besteding van het overheidsgeld dat het bestuur ontving. De informatie hierover ontbrak in het bestuursverslag over 2018. Wij vragen de intern toezichthouder om voortaan in de bestuursverslagen hieraan meer aandacht te geven.

Rechtmatigheid

Wij beoordelen de financiële rechtmatigheid als Voldoende. Dit oordeel baseren we op de bevindingen van de instellingsaccountant. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van financiële rechtmatigheid.

Naar aanleiding van een signaal zullen we wel een afzonderlijk, specifiek onderzoek gaan uitvoeren naar rechtmatige besteding van gelden. De verwachte uitkomsten van dit specifieke onderzoek staan ons oordeel Voldoende van dit vierjaarlijks onderzoek naar bestuur en samenwerkingsverband niet in de weg.

2.5. Afspraken over vervolgtoezicht

De inspectie handhaaft voor het vervolgtoezicht de reguliere termijn van vier jaar. Een jaarlijkse risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur enkele herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
KA3 Verantwoording en dialoog Er is een aanzienlijk aantal vacatures in de ondersteuningsplanraad niet vervuld waardoor de beide geledingen qua bezetting meer in evenwicht zijn (artikel 4a, tweede lid, WMS).	Het bestuur bevordert door werving dat het aantal leden van de ondersteuningsplanraad gekozen uit personeel onderscheidenlijk uit ouders en leerlingen, in evenwicht is zoals de wet voorschrijft.	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en komen er niet meer actief op terug.
KA3 Verantwoording en dialoog De intern toezichthouder dient minimaal twee keer per jaar overleg te voeren met de ondersteuningsplanraad. Dit is binnen het samenwerkingsverband niet als zodanig georganiseerd (artikel 24e1, vijfde lid, WVO).	Het bestuur organiseert minimaal twee keer per jaar een overleg tussen de intern toezichthouder en de ondersteuningsplanraad.	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en komen er niet meer actief op terug.
Voorschriften ondersteuningsplan		
Het bestuur houdt twee tussenvoorzieningen onder de naam 'Rebound' in stand. Deze zijn sinds kort aangemeld als orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc) maar niet (volledig) als zodanig opgenomen in het ondersteuningsplan (artikel 17a, lid 10a, WVO en artikel 26, Bekostigingsbesluit WVO).	Het bestuur zorgt ervoor dat de reboundvoorzieningen in het ondersteuningsplan worden beschreven conform de eisen die de wet aan een opdc stelt.	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en de opdracht verwerkt in het nieuwe ondersteuningsplan. We komen er niet meer actief op terug. Wij onderzoeken in het schooljaar 2020/2021 de kwaliteit van het onderwijs in de reboundvoorzieningen.

De procedure m.b.t. terug- of overplaatsing naar het regulier voortgezet onderwijs vanuit vso is niet beschreven (artikel 17a, achtste lid, onder d, WVO).	Het bestuur neemt de genoemde procedure op in het ondersteuningsplan.	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en de opdracht verwerkt in het nieuwe ondersteuningsplan. We komen er niet meer actief op terug.
In het ondersteuningsplan is geen meerjarenbegroting opgenomen (artikel 17a, achtste lid, onder b, WVO).	In het eerstvolgende ondersteuningsplan dient een meerjarenbegroting opgenomen te worden met daarin zichtbaar de verbinding tussen de doelen en de inzet van middelen die daarvoor nodig zijn.	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en de opdracht verwerkt in het nieuwe ondersteuningsplan. Wij onderzoeken in het schooljaar 2020/2021 of de meerjarenbegroting in het ondersteuningsplan is opgenomen.
Opdc		
SK1 Veiligheid De school monitort de veiligheid van de leerlingen op school niet met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft (artikel 3b, eerste lid, onder b, WVO).	Het bestuur zorgt er voor dat de veiligheid van de leerlingen op school regelmatig en op een adequate wijze wordt gevolgd.	We vertrouwen erop dat het bestuur dit oppakt en komen er niet meer actief op terug.
KA2 Kwaliteitscultuur Het bestuur voldoet op het opdc niet aan de bevoegdheidseisen personeel voortgezet onderwijs (artikel 2a, WVO).	Het bevoegd gezag blijft structureel zorgen voor voldoende voor het voortgezet onderwijs benoembare en bevoegde leraren op het opdc. Het bestuur brengt zijn inspanningen in kaart en verantwoordt zich daarover uiterlijk 1 september 2020 aan de inspectie.	Wij onderzoeken uiterlijk in september 2020 de uitkomsten en de inspanningen van het bestuur om tot benoeming van bevoegde leraren te komen.

3. Resultaten verificatieonderzoek

Wij bezochten drie scholen binnen het samenwerkingsverband voor een verificatieonderzoek. Dit zijn scholen van de Stichting VO Haaglanden en de Stichting J.C. Pleysierschool oftewel het Pleysier College. Tijdens verificatieonderzoeken gaan we na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt.

We zijn dit nagegaan op de volgende scholen:

- Maris College Statenkwartier (19ZP-04);
- Maris College Houtrust (19ZP-05);
- Pleysier College Zefier (23GJ|OKEo3|VSO).

Conclusie

We stellen vast dat:

1. de bezochte scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan voldoende naleven;
2. het beeld dat het bestuur van het samenwerkingsverband heeft over het nakomen van de afspraken voldoende overeenkomt met onze bevindingen;
3. het bestuur het nakomen van de afspraken uit het ondersteuningsplan monitort en handhaaft.

Tabel verificatie afspraken

In onderstaande tabel vatten wij per afspraak samen of we in de scholen terugzien wat er binnen het samenwerkingsverband is afgesproken, zoals vastgelegd in het ondersteuningsplan. Dit is geen oordeel over de scholen, maar een signaal of zij de door ons onderzochte afspraken uit het ondersteuningsplan naleven. Onder de tabel lichten we de bevindingen per afspraak toe.

Afspraken	≠	=
1. Basisondersteuning		•
2. Schoolondersteuningsprofiel		•
3. Ontwikkelingsperspectief		•

1. Basisondersteuning

Afspraak: *De basisondersteuning is vastgesteld en voor elke school gelijk, maar de vormgeving ervan vindt plaats binnen het concept van de school (ondersteuningsplan, p. 12).*

Onze bevindingen:

De scholen maken in hun beleid een voldoende duidelijk onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning. Omdat de scholen aan de basisondersteuning elementen toevoegen dit daar in feite bovengaan is voor de personeelsleden het verschil met extra ondersteuning in de praktijk minder scherp. Zo schaarst het Maris College op de vestiging Houtrust een aantal zaken als sociale vaardigheidstrainingen, weerbaarheidstrainingen en huiswerkbegeleiding/training voor de executieve functies onder de basisondersteuning. De school zet daar financiële middelen van het samenwerkingsverband voor in. De school onderscheidt zich hiermee in de basisondersteuning van andere scholen maar dit is in lijn met beleid van het samenwerkingsverband.

Wanneer extra ondersteuning nodig is, gaan de scholen daartoe over via de procedures van het samenwerkingsverband die bij de coördinatoren passend onderwijs van elke school duidelijk zijn.

2. Schoolondersteuningsprofiel

Afspraak: *In het schoolondersteuningsprofiel (sop) beschrijft elke school zijn basis- en extra ondersteuning. Om de ondersteuningsmogelijkheden van de scholen voor ouders inzichtelijk te maken is er een format ontwikkeld door het samenwerkingsverband (ondersteuningsplan, p. 14).*

Onze bevindingen:

De schoolondersteuningsprofielen van de scholen die we hebben bezocht staan op de website van de school.

Het Maris college zet in zijn schoolondersteuningsprofiel, aan de hand van de standaarden in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, uitgebreid uiteen wat de basisondersteuning inhoudt en wat zij daar zelf nog aan toevoegt. Vervolgens beschrijft de school de extra ondersteuning die ze kan bieden.

In het schoolondersteuningsprofiel van het Zefier College wordt uiteraard de intensieve ondersteuning (de 'gespecialiseerde dieptezorg') beschreven.

We hebben vastgesteld dat de scholen op heldere wijze weergeven in hun schoolondersteuningsprofiel welke ondersteuning zij kunnen bieden en, conform de afspraak in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, ook waar de grenzen van hun ondersteuningsmogelijkheden liggen.

Niet alle scholen binnen het samenwerkingsverband maken consequent gebruik van het door het samenwerkingsverband aangereikte format voor het schoolondersteuningsprofiel.

3. Ontwikkelingsperspectief

Afspraak: *Voor een leerling met extra- of diepteondersteuning dient een ontwikkelingsperspectief (opp) opgesteld te worden (tot welk niveau kan deze leerling met zijn ondersteuningsbehoefte komen) (ondersteuningsplan, p. 44).*

Een ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld binnen 6 weken na de

start van het schooljaar of na vaststelling van extra ondersteuningsbehoefte tijdens het schooljaar. In het opp staat beschreven wat de te verwachten uitstroombestemming van de leerling zal zijn en een onderbouwing daarvan (ondersteuningsplan, p. 17).

Onze bevindingen:

We stellen vast dat de scholen op een zorgvuldige wijze werken aan het bieden van de ondersteuning die met het samenwerkingsverband is afgesproken. In de ontwikkelingsperspectieven (opp's) zien wij dit terug.

De opp's voldoen aan de formele eisen en worden geëvalueerd en met de ouders/verzorgers en/of de leerling besproken.

Een punt voor aanscherping is het opnemen in het opp van de rol en de expertise van de school zelf. De doelen voor de sociale en maatschappelijke competenties en het beoogde uitstroomniveau in de opp's zijn nu nagenoeg helemaal gebaseerd op de kenmerken van de leerling. Dat brengt een zeker risico met zich mee dat bij evaluatie van het opp het welslagen daarvan wordt beschouwd als uitsluitend afhankelijk van de inspanningen van de leerling. Maar bij die evaluatie moet de school uiteraard ook haar eigen handelen evalueren en dat betrekken bij het vervolg van de ondersteuning van de leerling.

4. Resultaten onderzoek opdc: Flexcollege

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en resultaten weer van het onderzoek bij het FlexCollege, het orthopedagogisch-didactisch centrum.

Op 29 januari 2020 onderzochten wij opdc FlexCollege. In dit onderzoek zijn we nagegaan of het bestuur van het samenwerkingsverband zorgt voor voldoende onderwijskwaliteit op het FlexCollege, een bovenschoolse onderwijsvoorziening. In 2018/2019 passeerden ongeveer 175 leerlingen. Soms voor een korte tijd maar vaak voor een langere periode tot maximaal twee jaar. De leerlingen krijgen onderwijs op het FlexCollege, volgen trainingen en krijgen ondersteuning op maat met als doel weer een nieuw perspectief op onderwijs en of werk. Op één uitzondering na staan alle leerlingen ingeschreven op een stamschool.

We onderzochten de volgende standaarden uit het onderzoekskader VO 2017:

- OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding
- OP3 Didactisch handelen
- OP6 Samenwerking
- SK1 Veiligheid
- KA1 Kwaliteitszorg
- KA2 Kwaliteitscultuur

Context

Opdc FlexCollege wordt bekostigd door het samenwerkingsverband en de verwijzende scholen. Het is sinds kort gehuisvest in een mooi gerestaureerd pand in de binnenstad van Den Haag. Het opdc is bedoeld voor leerlingen waarvan de stamschool geen passend aanbod meer heeft. De reden van plaatsing is meestal het gedrag van de leerling, in combinatie met sociale en emotionele problematiek. Uitgangspunt van het FlexCollege is dat de leerlingen weer uitstromen naar het reguliere onderwijs. Om dit te realiseren biedt het FlexCollege onderwijs en ondersteuning op maat. Daarbij is een functioneel contact met jeugdzorg, ouders en de stamschool noodzakelijk. Naast een mentor hebben bijna alle leerlingen een Flex-coach. Dit is een vaste, vanuit school werkende, medewerker die gekoppeld is aan het Centrum Jeugd en Gezin, vanuit het principe 'één jongere één plan'.

Het FlexCollege biedt verschillende leerroutes aan. Zo is er een afdeling Flex op Maat waar leerlingen onderwijs volgen die gebaat zijn bij veel individuele aandacht en of weinig (nog) weinig belastbaar zijn. Alle leerroutes van het vo worden aangeboden en tot slot werkt het FlexCollege nauw samen met het mbo. Hierdoor worden de leerlingen voorbereid op de uitstroom naar het mbo. Tot slot begeleidt het

FlexCollege de uitstroom naar werk. Een groot aantal leerlingen bereikt het uitstroom-niveau dat op het FlexCollege is vastgelegd. Afgelopen schooljaar heeft 77 procent van de vo-leerlingen een diploma gehaald. Tevens zijn alle 29 leerlingen die de Entree-opleiding deden geslaagd.

Het FlexCollege werkt intensief samen met het Centrum Jeugd en Gezin maar ook met andere zorgpartners, het mbo en Leerplicht.

Leerlingen die onderwijs volgen op het FlexCollege blijven ingeschreven staan bij de verwijzende school. Na aanmelding van de school via het JES en het schoolondersteuningsteam wordt het dossier besproken door de commissie van deskundigen die beoordeelt of een leerling toelaatbaar is op het FlexCollege. Bij een akkoord kan de jongere snel worden geplaatst. Uitgangspunt hierbij is de driehoek belastbaarheid, perspectief en programma. Voor het onderwijsprogramma is de samenwerking met de stamschool essentieel.

Conclusie

Het beeld dat het bestuur heeft over de kwaliteit van het onderwijs op deze standaarden is in hoofdstuk 2 naar voren gekomen en komt voldoende overeen met ons beeld.

In het onderstaande worden de oordelen in tabellen samengevat, gevolgd door een toelichting.

4.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		●	
OP3 Didactisch handelen		●	
OP6 Samenwerking		●	

Zicht op ontwikkeling en begeleiding

Het FlexCollege volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Als een leerling door een stamschool wordt aangemeld, ligt er meestal een pre-advies vanuit het schooladvies team (sot) van het samenwerkingsverband. Dit pre-advies bevat al veel informatie van de leerling en na de intake en een kennismaking met ouders en kind volgt als snel een plaatsing. De school stelt eerst een start-ontwikkelingsperspectief op. De leerlingen worden goed gevolgd, maken soms toetsen en tests en hebben gesprekken. Wekelijks worden de leerlingen besproken. Hierbij zijn onder andere gedragsdeskundigen, de Flex-coach en de mentor aanwezig. Met al die informatie is het FlexCollege goed in staat om na zes weken een ontwikkelingsperspectief (opp) op te

stellen. Dit opp voldoet aan de wettelijke verplichtingen. Zo staan de uitstroombestemming, de belemmerende en bevorderende factoren, handelingsadviezen en afspraken in het opp. Het opdc bespreekt het opp met ouders en leerlingen en zij tekenen het. De doelen in het opp zijn vaak gericht op gedrag maar het uitgangspunt van het FlexCollege is belastbaarheid, perspectief en programma en dat is ook zichtbaar in de opp's. Er liggen nog mogelijkheden om bij het opstellen van de ontwikkelingsperspectieven meer specifiek de onderwijskundige doelen op te nemen. Dat kan bijvoorbeeld in een bijlage of een apart document.

Na de verstrekking van de toelaatbaarheidsverklaring (tlv) door het samenwerkingsverband en het toelaten van een leerling doet het Flexcollege zo nodig aanvullend onderzoek naar achterliggende oorzaken van de (gedrags)problematiek. Mede op basis daarvan scherpt het opdc eventueel het opp dat de stamschool bij de tlv-aanvraag aanlevert (met name het handelingsgerichte deel), aan. Het opp is vervolgens niet alleen leidraad voor ondersteuning van de leerling, maar wordt ook gebruikt voor een zorgvuldige en complete overdracht bij door- of uitstroom.

Mogelijk kan in een aantal gevallen de samenwerking tussen de stamschool en het opdc verbeterd worden, bijvoorbeeld wat betreft het volgen van de ontwikkeling en prestaties van de leerlingen. Docenten en leerlingen geven aan dat het frustrerend is als bijvoorbeeld toetsen niet tijdig worden aangeleverd, of dat de toetsen te laat terugkomen om te bespreken.

De ontwikkelingsperspectieven worden regelmatig geëvalueerd om te beoordelen of de afgesproken doelen ook gehaald worden of dat de begeleiding van de zorg of het onderwijs aangepast moet worden. Leerlingen met wie wij spraken geven aan heel tevreden te zijn over de begeleiding en ondersteuning van de leraren, mentoren, Flex-coaches en de gedragswetenschapper. Voor een aantal leerlingen was er daadwerkelijk weer een perspectief.

Didactisch handelen

Het didactisch handelen hebben we als Voldoende beoordeeld. Er is veel rust en structuur in de school en opvallend is de positieve omgang met de leerling. De school is mooi en stijlvol ingericht en leerlingen hebben voldoende mogelijkheden om zich even terug te trekken, een gesprek te hebben of een individuele instructie te krijgen. De lessen zijn gestructureerd, leerlingen actief betrokken en tijdens de lessen is er sprake van een positieve rustige sfeer. In elke les was een mentor en een leraar aanwezig. De leerlingen werken meestal zelfstandig en op hun eigen niveau. Ze hebben allemaal een planning, die is afgeleid van het ontwikkelingsperspectief en daaraan gekoppeld de educatieve planning. Het onderwijsprogramma of het programma voor toetsing en afsluiting is hierbij leidend. Leerlingen weten wat ze moeten doen. Ze gaan zelfstandig aan het werk en vragen hulp als ze dat nodig hadden. Soms geeft een leraar een korte instructie. Of de

leerlingen voldoende uitleg krijgen is niet duidelijk. Maar dit is wel een kwetsbaar punt. Door de niveauverschillen zijn er nauwelijks geplande instructiemomenten. Bovendien zijn niet alle leraren bevoegd. Waar mogelijk probeert de school dit op te lossen door vakdocenten in te huren. Daarnaast geven ook de leraren van het FlexCollege instructie aan individuele en groepjes leerlingen. Toch liggen er kansen voor ontwikkeling bij een effectieve, inhoudelijk en motiverende uitleg door bevoegde docenten. Hier kunnen eventueel ook leraren van de stamscholen een rol bij spelen. Leerlingen hebben ook een goede instructie nodig ook al vinden een aantal leerlingen het zelfstandig werken in een rustige omgeving heel prettig.

Samenwerking

Het FlexCollege werkt met diverse partijen samen om het onderwijs voor de leerlingen vorm te geven. Daarin valt vooral de samenwerking met jeugdzorg in positieve zin op. Zo hebben bijna alle leerlingen op de school een Flex-coach die op de school is en zorgt voor onder andere de contacten met ouders, externen en soms ook met de stamschool. Leerlingen kunnen ook altijd bij de Flex-coach terecht en de Flex-coaches zijn belangrijke partners bij het vormgeven van onderwijs en zorg op de school en of de toeleiding naar werk of de stamschool. Daarnaast heeft het FlexCollege goede contacten met de deskundigen van het samenwerkingsverband, de gemeente, leerplicht, politie, het mbo en werkvoorzieningen. De samenwerking met het voortgezet onderwijs zelf loopt niet altijd goed. Dit is ook afhankelijk van de stamschool want wij hebben ook goede voorbeelden gezien. Maar hier kan het FlexCollege samen met het samenwerkingsverband steviger op in zetten, zodat alle stamscholen hun verantwoordelijkheid nemen.

4.2. Schoolklimaat

 Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	

Veiligheid is voldoende maar met een herstelopdracht

Wij beoordelen deze standaard als Voldoende maar met een herstelopdracht omdat de school de veiligheid van de leerlingen niet monitort.

Op het FlexCollege is veel aandacht voor de veiligheid. Er is een veiligheidscoördinator en een vastgelegd veiligheidsbeleid. Bovendien is er veel contact met jeugdzorg, de politie en met gedragswetenschappers. Opvallend is het positieve, alerte schoolklimaat waar de school in investeert en dat overal zichtbaar is in de school. Leerlingen geven dat ook aan en een aantal ziet weer

perspectief en pakt de verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling en het leerproces op. Leerlingen krijgen op het FlexCollege weer een kans.

Kortom, veiligheid en daarmee samenhangend een goed pedagogisch klimaat staan op het FlexCollege hoog in het vaandel. Toch wordt dit niet systematisch in kaart gebracht en ontbreekt op de school de jaarlijkse veiligheidsmonitor terwijl de wet dit wel voorschrijft (artikel 3b, eerste lid, onder b, WVO). Wij geven hier het bestuur van het samenwerkingsverband een herstelopdracht voor.

4.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	

Kwaliteitszorg

De schoolleiding van het FlexCollege heeft een stelsel van kwaliteitszorg ingericht en verbetert op basis daarvan het onderwijs. Het schoolplan ligt hieraan ten grondslag. Naast de missie, de werkwijze en de organisatie is hierin ook de evaluatie van het afgelopen schooljaar opgenomen. Het gaat dan om de evaluatie van de verbeteractiviteiten, als ook de evaluaties van kwantitatieve gegevens zoals uitstroom, verblijfsduur, stages en behaalde diploma's. De evaluaties zijn weer input voor nieuwe doelen en de jaarkalender.

Er liggen wel kansen om de kwaliteitszorg verder te verbeteren. Zo kunnen de vele documenten, evaluaties en handreikingen meer in samenhang geborgd worden. Bovendien kan de school, naast de gegevens die ze nu evalueert, investeren in de evaluatie van de bestending van de uitstroom over meerdere jaren en leraren, leerlingen en wellicht ouders en de zorginstanties naar hun de tevredenheid vragen.

De schoolleiding heeft nog weinig zicht op de totale kwaliteit van het didactisch handelen. Dit wordt nog niet objectief in kaart gebracht. Het is aan te bevelen om vast te stellen welke competenties en vaardigheden er bij docenten nodig zijn om aan deze doelgroepen les te geven. Vervolgens kan de leiding op basis hiervan lesbezoeken uitvoeren om zo de kwaliteit van het didactisch handelen op het FlexCollege breed in kaart te brengen. Op basis van de uitkomsten hiervan kunnen gerichte verbeteracties, werving van personeel of scholingsbijeenkomsten volgen.

Kwaliteitscultuur

De kwaliteitscultuur is Voldoende. De schoolleiding werkt samen met het team voortdurend aan verbetering van het onderwijs. Er is ruimte

voor deskundigheidsbevordering en er is veel kennis, deskundigheid en ervaring in de school. Doordat leraren, mentoren en Flex-coaches veel samenwerken, is er ruimte voor reflectie en van elkaar leren. De schoolleiding is transparant en de contacten met het samenwerkingsverband zijn goed en duidelijk. Een aantal leraren is niet bevoegd en volgt ook geen opleiding. Daarom krijgt het bestuur de herstelopdracht om duidelijk te maken welke maatregelen het treft om dit te verbeteren (artikel 2a, WVO).

Het FlexCollege kan hierin investeren door waar mogelijk afspraken te maken met leraren om de juiste bevoegdheid te halen of wellicht de stamscholen nadrukkelijker te betrekken. Het inhuren van bevoegde docenten voor bepaalde vakken is al een mooi initiatief dat de school in deze richting onderneemt.

5 . Reactie van het bestuur

In zijn reactie d.d. 3 april 2020 geeft het bestuur aan op welke wijze hij de bevindingen uit het onderzoek en de rapportage betreft en al heeft betrokken bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband.

Wij hebben met interesse het rapport gelezen en hebben waardering voor de grote zorgvuldigheid en nauwkeurigheid waarmee het onderzoek is uitgevoerd en de weerslag daarvan in het rapport. Wij herkennen ons in grote lijnen in hetgeen vastgesteld wordt, bijvoorbeeld t.a.v. de positieve waarderingen voor de cultuur van samenwerking, de effectieve en proactieve wijze van aanpak ter voorkoming van thuiszitters en de kwaliteitscultuur die als goed wordt bestempeld.

De geconstateerde verbeterpunten, zoals de informatievoorziening en communicatie met ouders en leerlingen, de verbetering van de verantwoording in het jaarverslag, de inspanningen om in de opr een goede en evenredige vertegenwoordiging van ouders en leerlingen te krijgen, de versterking van de toezichhoudende rol door het algemeen bestuur en de aanvullingen t.a.v. het ondersteuningsplan worden door ons herkend en onderschreven. De verbetering van deze zaken zijn reeds in gang gezet en zullen op zo kort mogelijke termijn tot resultaat dienen te leiden.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

